

nen, wird die Hauptaufgabe nur durch die Erfüllung der zweiten Forderung — durch entsprechende Leistungssteigerung — zu lösen sein. Absatzschwierigkeiten sind — im Falle etwaiger Überschüsse — nicht zu befürchten, Holz ist auch im Ausland wertvollster Rohstoff. Die Forstwirtschaft kam überall zu ungeahnter Bedeutung; dies wird mit den Beispielen Schwedens, Italiens und besonders Deutschlands erläutert.

*

Les tâches de la sylviculture hongroise. Par le Dr Z. Mihályi.

La tâche principale consiste à approvisionner le pays en bois, ce qui revient à lui fournir tous les ans environ 14 millions de mètres cubes de bois — y compris les matières premières des importations de papier. On y arrivera en *augmentant la production*. C'est là un problème dont la solution doit s'inspirer des exigences croissantes du *marché mondial*.

*

The Tasks of Hungarian Forestry. By Dr. Z. Mihályi.

The most important aim is to ensure the total *wood supply* of the *country* which amounts — including imports of raw material for paper — to 14,000,000 cubic meters. This quantity can be attained only by producing considerably more, but this must keep in view the increasing demands of the *world wood-markets*.

Erdőgazdaságunk feladatainak a megoldása.

A Magyar Mérnök- és Építész Egyletnek a m. kir. kormány gazdasági munkarendjébe kapcsolódó jubileumi előadásorozatában 1941. évi október hó 22-én elmondta:

vitéz Onczay László.

Az előttem szóló *dr. Mihályi Zoltán* kartársam a magyar erdőgazdaság megoldandó feladataként az önellátás biztosítását s a többtermelést jelölte meg.

Megpróbálom felvázolni előadásom során a megoldás módját és rámutatok egyben azokra a jelenségekre, amelyek 20 évi megcsonkításunk következményeként most szembeszökően jelentkeznek. Ezeknek a kiküszöbölése nélkül a kitűzött cél nem érhető el.

*

A közhitben az él, hogy az országgyarapodás folytán fában önellátó állam vagyunk, sőt kiviteli feleslegünk van.

Amennyiben a rendelkezésünkre álló statisztikai adatokból megállapítható, egyedül lombszerfából van feleslegünk. A tűzifában épp hogy el tudjuk látni magunkat. Fenyőszerfában és papírfában pedig jelentős behozatalra szorulunk.

A növekedő fogyasztás figyelembevételével *Mihályi* a bel-földi szükségletet lombfában évi 8, fenyőben 6 millió m³-ben állapítja meg. Ez annyit jelent, hogy a lomberdők évi termését kat. holdanként 2 m³-re, a fenyőerdőkét 5 m³-re kellene felfokozni a feltételezett 1.2, illetve 1.8 m³-ről.

Mihályi következtetése tehát, hogy a faállománytöket kell szaporítani s a meglévő erdőt jobban művelni.

*

Kárpátaljával és Erdéllyel nagy erdőterületet kaptunk vissza.

Köztudomású, hogy az utódállamok az ölükbe hullott erdőkkel nem a jó gazda gondosságával sáfarkodtak. Sok százezer hold került a rendes használaton felül vágás alá.

Nem tudjuk tehát, hogy a visszakerült erdőkben milyen faállományaink vannak.

Az első lépés, amit meg kellene tennünk, a Felvidék, Kárpátalja és Erdély erdeinek a felülvizsgálata.

Az erre a célra alakítandó s átmeneti jellegű kirendeltségeknek az volna a feladatuk, hogy megállapítsák, ezeket az erdőket mennyire használták ki, mennyi a 20 éven belül vágható faállományuk s vágásterületeik hogyan újultak fel?

Ezt a felülvizsgálatot mindenféle erdőre, s birtokegységek szerint kell kiterjeszteni.

A kirendeltségeket úgy kellene méretezni, hogy a helyi erdőhatóságok segítségével ezt a munkát legkésőbb egy év alatt elvégezhessék.

Biztosra veszem, hogy ilyen célzatú felvétel máris folyik. A kirendeltségek felállításával csak az egységesített, rendszeres és a célt jobban s gyorsabban megközelítő munkát vélem elérni.

Sajnos, a csonkamagyarországi erdőket sem lehet felülvizsgálat nélkül hagyni. Az elmúlt 20 esztendő alatt kényszerűségből — valutahiány s az utódállamok rosszindulatú gazdasági elzárkózottsága miatt — erősen igénybevettük erdeink faállománytökéjét is. Ha ezek állapotával nem jövünk tisztába, légből kapott adat a kat. holdanként feltételezett 1.2, illetve 2 m³-es növedék és arra a kérdésre, hogy önellátók vagyunk-e, megnyugtató választ adni nem tudunk, tehát további terveink számára hiányozni fog az alap, amire építeni lehet.

*

A kárpátaljai és erdélyi erdők a belső fogyasztó piacoktól nagy távolságra fekszenek. Ez egymagában nem lenne még baj, de ezek a hegyvidéki erdőterületek vasútban, útban és egyéb közlekedési eszközökben igen szegények. Az utódállamok ugyanis, hogy a befektetéseket megtakarítsák, a közelfekvő erdőket használták ki. A vágásra érett állományok az utaktól, szállítási berendezések-

től messze fekszenek. Megmenekülésüket is ennek köszönhetik. Belső ellátásunk mai nehézségei jórészt erre vezethetők vissza.

Az erdők állapotát felderítő kirendeltségek munkájával egyidejűleg ezeknek az erdőknek a hozzáférhetőségét, feltárását is vizsgálat alá kell venni. Ezért a kirendeltségeket elismert vasút- és úttervező szakemberekkel kell kiegészíteni.

Ezt a munkát azonban új felfogással, ne a régi nyomon ejtsék meg.

Hibás volna az, hogy csak a kincstári birtokok fahozama szerint méretezzék meg az építendő vasutat, vagy a szükséges szállítási berendezéseket, amikor ugyanabba a téregységbe még mások tulajdonában levő, nagy területű erdők is fekszenek.

Vizválasztók, folyók, völgyek határolta téregységeket kell kialakítani és azok várható évi fatömegének a figyelembevételével megállapítani, milyen teljesítőképességű és melyik irányban vezetett szállítási berendezés létesítése oldja meg maradéktalanul egy-egy téregység szállítási feladatát.

A közellátás szempontjából közömbös, hogy kinek a fáját szállítják le a fogyasztó piacokra, csak az a fontos, hogy minden fatermék időre való kiszállítását maradéktalanul biztosíthassuk.

Ezeknek a felvételeknek az alapján készülnének a tervek, költségvetések s lenne összeállítandó a hegyvidéki erdők feltárásának programja, ami 10—15 évre ölelné fel a végzendő munkát.

Az állami erdők feltárásához szükséges összeg költségvetési keretben, a téregységbe tartozó magánerdőbirtokoké hitelműveléssel nyerne megoldást, úgyhogy az erdőingatlan nyújtotta jelzálog lenne annak a biztosítója.

A visszafizetést a magasabb tőár biztosítja, amit vagy a fuvardíjhoz csapott — amortizációs — külön-díjjal, vagy a fatermékek eladási összegének az előre megállapított hányadával törlesztenének a magánerdők birtokosai.

Az országgyarapodás új feladatok elé állított bennünket. Ezek felismerésén s időre való helyes megoldásán múlik a siker. A beruházások igen nagysúlyúak, s messzire kihatók volnának, mert a többtermelésen a faellátás zavartalanságán kívül, politikai céljainkat is biztosítanák. A távolfekvő erdőrengetegeket — amelyeknek a fája megközelíthetelenségük miatt ott pusztul az erdőn — megnyitnák, közelebb hoznák s erősebben fűznék az ország testéhez. Azonfelül pedig állandó munkát, kereseti lehetőséget nyújtanának a lakosságnak s kultúrát teremtenének ezen a nagyon elhanyagolt vidéken.

Legyen szabad az illetékeseknek külön is felhívnom a figyelmüket arra, hogy az előkészítéssel nem késlekedhetünk, mert a háború elültével a munkához azonnal hozzá kell fognunk.

A kirendeltségeknek volna még egyúttal az a feladatuk is, hogy az utódállamok földreformja során legelőként kiosztott erdőtalajokat felülbírálják. A közeli erdők letarolásában lévő nagyobb kereseti lehetőség és a népnek minden áron való kedvezés teljesen hibás megoldáshoz vezetett mind Kárpátalján, mind Erdélyben.

A legelőket a községek közelében osztották ki tekintet nélkül arra, hogy a talaj kitettségénél, lejtviszonyainál és minőségénél fogva a legeltetés céljaira alkalmas volt-e, vagy sem? Ezeknek a legelőknek legtöbbje már beerdősítésre szoruló kopár.

Ami nem való legelőnek, azt vissza kell adni erdőnek és cserébe adjuk ki a messzebb fekvő réteket, havasi legelőket, lapos fennsíkokat.

Tagadhatatlan, hogy ez újabb áldozatot jelent s befektetést kíván. De ha nem cseréljük ki ezeket a területeket, intézményesen tartjuk fenn a kopárokat. *Ezt a felülvizsgálatot el kell végezni még akkor is, ha az politikailag kellemetlen!*

*

Az országgyarapodás következtében esedékessé vált teendőket vázoltam eddig. Most vizsgáljuk, hogy a helyes gazdálkodás s a többtermelés érdekében mit is kellene tennünk.

Mihályi előadásában többször rámutatott, hogy a jelenleg rendelkezésre álló statisztikai adatok elégtelenek, hiányosak és az összehasonlítás számára biztos alapot nem nyújtanak. Pedig a magyar erdőgazdaságot és annak szakembereit sok olyan kérdés érdekli még, amire a statisztikai hivatal adatgyűjtési feleletet nem adnak s így a legtöbbször sötétben tapogatózunk a faellátás szempontjából fontos tárgyalásainknál.

A területadatokon és a behozott fa mennyiségén felül tudnunk kellene, hogy választékok szerint évente mit termelünk? mennyi esik abból a rendes hozamra? mennyi rendkívüli használatokra? a kitermelt anyagból mi értékesül az erdőn? mi kerül belőle távolabbi piacokra?

Továbbá: az ország erdőállománya korosztályok szerint hogyan oszlik meg? az erdők törzskönyvében nyilvántartott erdőterületekből mennyi áll más művelés alatt? vágásaink hogyan újultak fel? a kopár területek fogynak-e, vagy szaporodnak?

Végül mi az ország tényleges fafogyasztása? mennyi az év végi fakészletünk? az erdőbirtokok hány %-nak van üzemerterve? okleveles erdőtisztje? stb., stb.

Evvel a felsorolással csak rá akartam világítani, hogy az erdőre vonatkozó adatgyűjtés feltétlenül *erdőgazdasági szaktudást igényel és azt erdőmérnökökre kell bízni*. Az erdészeti statisztikai hivatalnak tehát épp úgy a földművelésügyi minisztériumban van a helye, mint a mezőgazdasági statisztikai adatgyűjtésnek.

Az erdőgazdasági statisztikai osztályt véleményem szerint,

a főosztályunk keretében kell megszervezni, a feladat fontosságának és mérvének megfelelő személyzettel. Ez aztán a magyar erdőgazdaság igényeinek megfelelően fogja az adatokat összegyűjteni s feldolgozni és meg fog szűnni az a terméketlen bizonytalanság, amelyben ma élünk a saját ügyeinket illetően.

*

Ezek után nézzük, hogy eddigi erdőgazdálkodásunk mennyiben tudta fenntartani erdeinket és ha nem, mi volt annak az oka, és miként lehetne azt a jövőben mégis elérni?

Amint említettem, a viszonyok kényszerű hatása alatt csonkaországunk is többet használt a kelléténél és bizony kénytelenek voltunk a fatökéhez hozzányulni. Ezt a sajnos ki nem kerülhető igénybevételt azonban erősen fokozták a törvénytelen használatok. Az ellenőrzést a kormányzat a csökkentett erdőtisztai létszám és a korlátozott kiszállások miatt hatásosan gyakorolni nem tudta és így annak mérve még ma is felderítetlen.

Elősegítette a meg nem engedett használatokat bizonyos birtokcsoportoknál a 14.000/1920. F. M. sz. üzemrendezési utasításnak az a — erdőnevelés szempontjából egyébként helyes — rendelkezése, amely általában a természetes felújítást és vele a szálaló üzemgazdasági módra való áttérést írta elő. Az erdőművelés magasabb igényeit elégíti ki ez az üzemmód, de erdőgazdaságilag magas fokon kezelt birtokokat és kulturált birtokosokat feltételez.

Ezt az üzemmódot csak a nagyobb birtokegységeknél lett volna szabad alkalmazni és csak azoknál, amelyeken a tulajdonos elismerten konzervatív szellemben gazdálkodik. Semmi esetre sem lett volna szabad a kisebb kiterjedésű erdőkre kiterjeszteni és főként pedig azokra nem, ahol több, esetleg sok és olyan tulajdonos van, akik mindegyike csak arra törekszik, hogy minél több fához jusson. A szálaló gazdálkodás pedig ehhez szinte ellenőrizhetetlen lehetőséget nyújt.

Evvél az üzemmóddal nemcsak a faállomány pusztul el észrevétlenül, de az erdőtalaj örökös bolygatása miatt az értékesebb ujjulat is s a vágások legtöbbszörében a gyomfa alakított erdőt.

A csonkaországi erdők faállományát ez a túlhasználat nagyon megapasztotta s további komoly veszteség érte avval, hogy a felújulási jórészt értéktelenek. Amíg ezt a hiányt nem pótoljuk, nem lehet többtermelésről beszélni.

Átmeneti megoldásként szolgálna az urbéres, közbirtokosági és községi erdőknél, továbbá a nem konzervatíván gazdálkodó erdőbirtokosok erdeiben: *az üzemmód megváltoztatása*. A tarvágások, mert könnyen ellenőrizhetők, meg fogják szüntetni a további erdőpusztítást, mesterséges felújítás pedig az értékesebb fanemű erdő nevelését biztosítja.

Az a cél azonban, amit *Mihályi* megjelölt — a többterme-
lés — gyökeresebb megoldást kíván.

*Necsak irányítás s erőtlen ellenőrzés legyen az állami keze-
lés, hanem — elnevezésének megfelelően — legyen valóban kezelés.*

Ez alatt azt értem, hogy a termelést, a felújítást, a pótlást, az erdővédelmi szolgálatot az előbb felsorolt birtokcsoportoknál végezze és lássa el az állam s a birtokosok, — hogy úgy mondjam, — a lábukat se tegyék be az erdőbe. A kitermelt fát a kezelési költségek megtérítése ellenében az erdő melletti rakodókon kell nekik rendelkezésükre bocsátani.

Ez az egyetlen módja annak, hogy a 2 millió kat. holdnál is nagyobb közös erdővagyonot a további pusztulástól, illetve elérteletlenedéstől megmenthessük.

*

Mihályi rámutatott arra, hogy Németország 29%-os, de nagyobb növedéket hozó, tehát jobb állományú erdeje mellett is évi 30 millió m³ fát vesz külföldről. Svédország pedig 57%-os erdősültsége mellett a legerélyesebb eszközök igénybevételével gyarapítja erdőterületét.

Az előbbi a fafogyasztás megnövekedését, az utóbbi az erdő közgazdasági jelentőségének és a fa világpiaci helyzetének a megerősödését és egyben felismerését jelenti.

Magyarország helyzetét vizsgálva, az erdőterületek szaporítására további nyomós okot is találunk.

Mi kifejezetten mezőgazdasági állam vagyunk és az ország külkereskedelmi mérlege a termés eredménye szerint ingadozik. Ebbe belejátszik a mezőgazdasági termények világpiaci ára is. Amint túlkínálat mutatkozik, abban a pillanatban az árak esni kezdenek és ha a világpiaci ár a mi önköltségünkön alá száll, szinte kivédhetetlenül bekövetkezik az a krízis, amely az ország gazdasági életét teljesen megbénítja. Az elmúlt 20 esztendő tapasztalatai ezt szomorúan igazolják.

A visszakerült területek révén Magyarország erdősültsége 19%-ra emelkedett. Ez megadja a lehetőséget, hogy egyoldalú és biztos alapot egymagában nem nyújtó agrártermelésünket kiegészítsük egy olyan mérvű erdőgazdasági termeléssel, amelynek kiviteli feleslege van.

A fa iránti kereslet — amint azt *Mihályi* dr. előadásából tudjuk — folyton emelkedik. Itt tehát nem kell tartanunk árromboló túlkínálattól. Ellenkezőleg! A már jelentkező fahiány és a vegyi feldolgozásban rejlő üzleti lehetőség az árak emelkedését biztosítja.

Kövessük tehát mi is Svédország példáját, éljünk ugyanazokkal az erélyes eszközökkel. Vásárolja fel az állam vagy sajátítsa ki

a kopárokat s mindazokat a területeket, amelyek mezőgazdasági művelésre nem alkalmasak.

Mind az egyikből, mind a másiból jelentős területeink vannak: elegendő ahhoz, hogy 30%-ot elérjünk, ami 1.4 millió kat. hold erdővé való átalakítását jelenti.

Az Alföld fásításának is új alapot adna egy ilyen, a törvényben is megnyilatkozó kormányelhatározás, mert ott különösen sok olyan terület van, ami erdő alá kínálkozik.

*

Az olasz és spanyol mintára indítsunk egyidejűleg mi is egy nagy fásítási mozgalmat, amelybe bele kell vonni az állami kezelés alatt álló összes erdőket és mindazokat az erdőbirtokosokat, akiknek rontott, rosszul felújult fiatalosaik vannak.

Ingyen csemetéket juttassunk nekik és előlegezzük az ültetési költséget is, amit 5—10 év kiméleti idő alatt közadók módjára hajtson be az állam.

A többtermelést csak így lehetne biztosítani. Ez munkát, pénzt jelent, de ha a tervbevett erdőgyarapítást keresztül tudjuk vinni, megalapozzuk azt a termelési ágazatot, amely külkereskedelmi mérlegünk aktívává tételét és az ország kiegyensúlyozott gazdasági életét biztosítja.

*

Ennek az erdősítésnek azonban már a tényleges szükséglet-hez, illetve az elérendő gazdasági célhoz kell igazodnia.

Tudnunk kell, hogy mit telepítsünk, helyesen: hogy az ország önellátása és a kivitelre szánt feleslege szempontjából tulajdonképpen milyen fanemű erdőkre van szükségünk. Tehát a célt előre megszabó erdőgazdasági politikai elveknek a kialakítására, lerögzítésére van szükség, amely egy évszázadra előre formálja ki jövő erdőgazdaságunk képét és szabja meg egyben az elvégzendő feladatokat.

Szemléltetésül felsorolok egy-két kérdést, amelyek súlya, jelentősége bizony megkívánja, hogy minden részletükkel eleve tisztába jöjjünk.

Hány papírt előállító cellulóz- és egyéb, a fát vegyi úton feldolgozó gyárat létesítsünk? A rendelkezésre álló faanyag figyelembevételével milyen teljesítőképességükre méretezzük, s hová telepítsük ezeket, hogy a nyersanyag a leggyorsabban és a legolcsóbban jusson a feldolgozás helyére? A papírfahiány megszüntetésére hány kat. holdat fenyősítsünk? stb.

További feladat a jobb kihasználás érdekében a szokványok egységesítése, amelynél különböző üzemek közel azonos, de mégis egymástól eltérő méretigényét kellene közös nevezőre hozni és

megszüntetni a megokolatlan túlméretezést, figyelembe véve a vágásra kerülő faállományunk átlagos vastagsági méreteit is.

Meg kell szervezni és népszerűsíteni az erdő ápolását szolgáló gyéritési munkálatokat, hogy azok ne vezessenek újabb erdőpusztításhoz, hanem a nyomukban tényleg gyarapodjon a hozam.

Ezek mind a többtermelést és a jobb kihozatalt biztosítanak.

A gazdaságpolitikai elvek megállapítása tulajdonképpen az irányított gazdálkodást jelenti. Erre azonban az erdőgazdaságnak egyenesen szüksége van, mert az évtizedekre szóló gazdálkodás az ötletszerűséget nem bírja.

Először gazdaságpolitikai céljainkkal kell tisztába jönnünk, hogy aztán a gazdálkodás menetét az egész országra kiterjedőleg irányíthassuk.

Komoly és nagy feladat várja a tervezőjét és a megvalósítóját!

Tulajdonképpen az Országos Erdőgazdasági Tanács munkakörébe tartozna.

*

Befejezőül lássuk, hogy az itt vázolt munkák, tervek, beruházások megvalósításához megvannak-e az előfeltételek?

Sok 100 millióra van szükség. Valószínűnek tartom, hogy a földművelésügyi miniszter úr egymilliárdos beruházásában a magyar erdőgazdaság már jelentős összeggel szerepel. A megoldásra váró s itt felsorolt feladatok, azt hiszem, egymagukban felemésztik az egész összeget. Áldozathozatal nélkül azonban eredményt elérni nem lehet. A kérdést a befektetések célszerűsége, megokoltsága és jövedelmezősége dönti el.

Hogy a kárpátaljai és erdélyi erdők feltárása célszerű, szükséges vita tárgyává sem tehető. Enélkül továbbra is behozatalra szorulunk.

A jövedelmezőséget illetően utalok *Mihályi* megállapítására, hogy t. i. a fa a jövő legértékesebb nyersanyaga. „Zöld arany“-nak, új nemes valutának kell azt tekintenünk!

Állami, kormányzati feladat, hogy a szükséges pénzt előteremtessék; a vállalkozási részben a banki tőke bizonyára elhelyezkedést fog keresni.

*

A másik előfeltétel, hogy a munka elvégzésére elegendő emberünk legyen. A terjeszkedő államok tragikumuma, sajnos, bennünket is utólért.

Amikor a gyors, teremtő és építő munkára leginkább szükség lenne, hogy annak révén a hozzánk visszatérőket magunkhoz köthessük, hiányoznak az azt megvalósítani tudó szakemberek.

Nem voltunk annyira előrelátók, mint a németek, szegény-

ségünk miatt pedig a biztosra várt jobb jövő érdekében anyagi áldozatot nem tudtunk hozni. Szakembereink elhelyezkedését nem biztosítottuk s így pótlásukat szüntettük meg.

A hatmillió kat. hold erdőből állami tulajdon 1 millió, állami kezelésben van 2.1 millió, magántulajdon 2.9 millió.

A 3.1 milliónyi állami tulajdonú és kezelésű birtokot 502, a 2.9 milliónyi magánerdőt 250 erdőmérnök kezeli.

Ha ebből 30%-ot az igazgatás, erdőrendezés, építéstervezés s a meglévő erdei vasutak üzemére leütünk, a szorosan vett erdőgazdasági üzemkezelésre az államnál 352, a magánbirtokokon 175 fő marad, ami annyit jelent, hogy az államnál egy erdőmérnökre 9000, a magánerdőknél pedig 16.000 k. h. erdő jut.

A statisztikai adatok csak átlagot fejeznek ki; annyit jelent, hogy egy helyen 3000 k. holdat, másutt pedig 40.000-t kezel egy erdőtiszt. Pedig egy ember csak 5—6000 k. hold kezelését tudja eredményesen ellátni. Tehát már az üzemeknél is — ahol a legfontosabb munka, a gazdálkodás folyik — kevés az erdőmérnök.

Az Erdészeti Lapok áprilisi számában *Mikevári* megállapítja, hogy a visszatért erdők üzemterveinek az elkészítéséhez 10 évi munkaidő mellett 320 erdőmérnökre van szükség. Sokat mondok, ha evvel ma 60-an foglalkoznak.

Ehhez jönnének a részemről javasolt kirendeltségek. Ha átmenetileg is, az állományvizsgálatok legalább 30 erdőmérnököt igényelnek. A feltárási munkához legalább 60—80 szakember kell, ezek azonban bizonyos fokig más végzettségű mérnökökkel is pótolhatók.

Mindezeket összevetve 5—600 fő a pillanatnyi hiány az erdőmérnöki karban.

*

Lássuk csak, hogy a Műegyetem erdőmérnöki osztálya évenként hány erdőmérnököt nevel?

Az 1938. évben 10, 1939-ben 11, 1940-ben 12, 1941-ben pedig 25 szigorló kapott oklevelet.

Ha 4%-ban vesszük a természetes kiesést, úgy a jelenlegi 750 főnyi létszám mellett évente 30 embert kell pótolni. A gyarapodás tehát még a természetes kiesést sem fedezi.

Nyilvánvaló ezek után, hogy a területi terjeszkedés komoly és következményeiben súlyos hiányt teremtett, amit máról-holnapra megszüntetni nem lehet.

Természetesen vannak módok, lehetőségek, amelyekkel a pótlást gyorsítani lehet. A földművelésügyi kormányzat az ösztöndíjak létesítésével igen jelentős támogatást nyújtott ebben az irányban.

De a kérdést alapjában véve nem oldotta meg.

Keresnünk kell tehát az okot, hogy a fiataljaink miért nem mennek az erdőmérnöki pályára?

A hallgatók 80%-a átlag 12 félév alatt tud csak végezni, holott a tanulmányi idő 9 félév. Miután a katonai szolgálatot két évre emelték fel, 8 esztendőbe telik, amíg az erdőmérnöki pályát választó fiatalember ezek szerint szolgálatot vállalhat. A hiba itt van s itt, ezen a ponton kell ezt megfogni.

Ezt a kérdést azonban csak az egyetemi szakoktatásunk reformja oldhatja meg.

Előttünk a németek példája. Ők a világ legjobb erdészei, tehát mi is nyugodt lélekkel követhetjük őket. 7 félévre csökkentették a tanulmányi időt (de náluk ez alatt az idő alatt 90% végezni is tud) és tanrendjüket a gyakorlati irányba alakították át.

Az Országos Erdészeti Egyesület a német reformot követőleg foglalkozott a kérdéssel és egy emlékirattal fordult az akkori földművelésügyi miniszterhez, a német megoldáshoz hasonlóan sürgette a szakoktatásunk reformját. Kár, hogy az akkor nem volósult meg, mert ma már bőségesen adná az egyetem — és állítom, nem kevesebb tudással — a pótlást biztosító erdőmérnököket.

Nem mélyedhetek ebbe a tárgyba túlságosan bele, csak röviden foglalom össze azokat a tényeket, amiket ebben a kérdésben a gyakorlat emberei régen észlelnek és több ízben már kifejezésre is juttattak.

a) Az erdőmérnökök egyetemi oktatásában túl sok az elmélet.

b) Az egyetemnek a gyakorlati élettel alig van kapcsolata.

c) Az előkészítő és műszaki tárgyak túlsúlyban vannak a szaktárgyakkal szemben.

d) Minden tárgy túlméretezett, ezért nem tudnak a hallgatók időre végezni.

e) Viszont a szükséges segédtudományok (gyors- és gépírás, könyvelés, nyelvoktatás) nem részesülnek kellő figyelemben.

Az erdőmérnöki főiskola azzal, hogy egyetemi rangot nyert, a vallás- és közoktatásügyi miniszter fennhatósága alá került s a földművelésügyi minisztérium az oktatás menetére befolyást alig gyakorolhat, a valóságban majdnem semmit.

Nem vitatható, hogy egy gazdasági üzemág igényeit a szakoktatás irányát a szakminiszternek kell megszabni, a közoktatásügyi miniszter legfeljebb a pedagógiai kérdésekben hivatott dönteni.

A német erdőgazdasági reform ezt is gyönyörűen oldotta meg. Érdemben az erdőszeti miniszter intézkedik, a közoktatási miniszter csak formailag jegyezi.

Egyetemi oktatásunk reformja nélkül, amelynek a tanulmányi időt kell megrovidíteni s a tantárgyak túlméretezését megszünt-

tetni, az erdőmérnök-pótlást nem tudjuk megoldani és az elvégzendő feladatokat sem.

Legyen szabad a földművelésügyi miniszter úr Őnagyméltóságának a jóindulatú figyelmébe ajánlani ezt a kérdést az erdészeti alsóbb szakoktatás ügyével együtt (mert ott épp olyan kétségbeejtő a hiány), annak a hangsúlyozásával, hogy az *előmeneteli lehetőségek javítása s a különleges nehéz szolgálat megfelelő javalmazása is sokat segítene.*

*

Amint látjuk, a feladatok tömege vár itt megoldásra. Még akkor is, ha csak a hibákat akarjuk jóvátenni és a hiányokat pótolni.

Ha hozzávesszük a mindenképpen szükséges és esedékes feltáró beruházásokat, az új erdők telepítését, az országos fásítás elindítását és számot vetünk avval, hogy ehhez még meg kell nyernünk a kormányzatot, a törvényhozást, elő kell teremteni a szükséges pénzt és nem utolsó sorban bele kell a köztudatba vinni mindennek a szükségét is, valóban gondolkozóba kell esnünk, hogy az erdőgazdasági ügyeket intéző főosztály, amely munka- és hatáskörében ma megcsonkítottan dolgozik, magára hagyatva mindezt meg fogja-e oldani?

Az ország területének közel $\frac{1}{4}$ -e ma erdő és mint ilyen, a mezőgazdaság után a legnagyobb vagyontárgya a nemzeti közönségnek.

Ez a körülmény, valamint a megoldandó feladatok jelentősége teszi megokolttá, hogy a magyar erdőgazdaság ügyeit egy önálló erdészeti minisztérium intézze.

A földművelésügyi minisztérium munkaköre ma annyira nagy és sokrétű, hogy annak a felelős vezetője át sem tudja tekinteni a ráváró feladatok tömegét. Egyébként pedig a folyton szőnyegen lévő földbirtokpolitikai kérdések miatt a földművelésügyi miniszter a legexponáltabb politikai személyiséggé vált. — Mindez a konzervatív gazdálkodást kívánó erdészet számára veszedelmet jelent. Mire a miniszter betekintést nyer az erdészeti ügyekbe, a ki nem számítható politikai fordulatok következtében megbízatásáról le kell mondania. Ez a váltógazdaság pedig az erdőgazdaság számára nem kívánatos. Ellenkezőleg: nagyon is káros!

A felállítandó erdészeti minisztérium legyen kifejezetten szakminisztérium, annak az élére kerüljön szakember és vezesse a politikai befolyásoktól mentesen az erdészetet, amely tárgy-, helyismeret és bedolgozottság nélkül jól nem is irányítható.

Németország már évekkal ezelőtt önálló erdészeti minisztériumot létesített és élére nem kisebb embert állított, mint magát Göring tábornagyot.

Nem tartanám szégyennek, hanem a magyar erdőgazdaság külön szerencséjének, ha ebben utánoznók a németeket.

*

Nem tudom, sikerült-e előadásom során eléggé kifejezésre juttatnom, hogy a javasolt munkálatok, beruházások, mennyire szükségesek és hogy azok milyen mérvben hivatottak jövőnk sorunkat és boldogulásunkat kialakítani.

Egy nagy lendületű és áldozatos — a magyar erdőgazdaság röneszanszát előkészítő munka vállalásáról van itt szó és az nem jelent mást, mint hogy a magyar erdészek az 1914. évi világháborúban megszakított építő munkájukat akarják folytatni. Előttem Stájerország vasúttal, úttal feltárt képe lebeg, jólétével és kultúráltságával. Mindez az annyira elmaradott Kárpátalján és Erdélyben is megvalósítható. Nem utópia!

Bizunk benne, hogy ez az elképzelés a közel jövőben valóra fog válni.

De ennek érdekében szükségesnek tartom, hogy

1. az ország faállománya felülvizsgálat alá kerüljön s a visszakerült országrészeket vasutak, utak tárják fel,

2. a céltudatos erdőgazdálkodást lehetővé tevő erdészeti statisztikai osztály mielőbb felállíttassék,

3. a természetes felújítás s az evvel kapcsolatos szálaló üzemmód szűnjön meg azokon a birtokokon, ahol az nem vált be; az állami kezelés módosíttassék,

4. emeljük fel 30%-ra az ország erdőültettségét s ennek érdekében az állam vásárolja meg, vagy sajátítsa ki a kopárokat s a mezőgazdaságilag előnyösen nem művelhető mezőgazdasági területeket s folytassa fokozottabb mérvben az Alföld fásítását,

5. indítsunk az egész országra kiterjedő fásítási mozgalmat az erdőterület szaporítására és a rontott erdők felújítására,

6. készítsünk egy 50 évre szóló gazdálkodási tervet erdőgazdasági politikánk elveinek a rögzítésével s fogadtassuk el azokat a törvényhozással is,

7. az erdőmérnöki s erdőaltiszti szakoktatást vegyük felülvizsgálat alá a német minta szerint,

8. az erdőgazdasági ügyek ellátására külön erdészeti minisztérium létesüljön.

*

Die Lösung unserer forstwirtschaftlichen Aufgaben. Von vitéz L. Onczay.

Verf. prüft die Frage, welche Voraussetzungen zur Erreichung der im Vortrag Dr. Ing. Z. Mihályis festgesetzten Ziele notwendig sind und kommt zu nachstehenden Folgerungen.

1. Die Bestände sind einer genauen Prüfung zu unterziehen und die Erschliessung der abgelegenen Waldgebiete muss baldigst in Angriff genommen werden.

2. Zielsichere Wirtschaftslenkung ist nur nach Schaffung einer selbständigen, alle Einzelfragen umfassenden Forststatistik möglich.

3. Natürliche Verjüngung und Plenterbetrieb fordern Fachkenntnisse und Gewissenhaftigkeit, dürfen also nicht überall angewandt werden.

4. Die Erhöhung der Bewaldung auf 30 v. H. ist mit allen Mitteln anzustreben. Dem Staat obliegt die Aufgabe sämtliche Ödländereien und für landwirtschaftliche Zwecke kaum brauchbare Flächen zwecks Aufforstung zu erwerben; auch die Baumpflanzungen auf der Tiefebene sind in erhöhtem Masse fortzusetzen.

5. Staatlich geleitete und mit allen Mitteln geförderte Fortspropaganda soll die Notwendigkeit der Vermehrung der Waldfläche und der Herstellung abgewirtschafteter Bestände verkünden.

6. Die Zielsetzungen der Forstwirtschaft sind in einem Fünfzigjahresplan festzulegen und gesetzlich zu sichern.

7. Die Reform der forstlichen Fachbildung und endlich

8. ein selbständiges Ministerium für das Forstwesen — nach deutschen Muster — sind für den Erfolg wichtige Vorbedingungen.

*

Solution des problèmes de notre sylviculture. Par le vitéz L. Onczay.

L'accroissement de la production dépend avant tout 1° de l'accès des forêts, 2° de l'établissement d'une statistique détaillée des forêts, 3° de la modernisation de la gestion, 4° de l'agrandissement des terrains boisés, 5° d'une propagande efficace pour les travaux de boisement, 6° de l'introduction de l'exploitation sur plan d'aménagement, 7° de la réforme de l'enseignement professionnel, 8° de la création d'un ministère spécial pour les forêts.

*

Solution of the Problems of Our Forestry. By vitéz L. Onczay.

Increased production necessitates the following factors: 1. a suitable opening up of woodlands, 2. the organisation of detailed forestry statistics, 3. modernization of management, 4. an increase of wooded area, 5. effective silvicultural propaganda, 6. introduction of planned economy, 7. reform of forestry education, 8. a separate Ministry of Forestry.

Az árkérdésről.

Irta: Biró Zoltán.

Elég hosszú idő óta nem szóltam hozzá a lap hasábjain a felvetett kérdésekhez, mert hiszen az a meggyőződésem, hogy a munkatér s így ezzel együtt a megnyilatkozás joga és kötelessége is a mienknél fiatalabb nemzedékre háramlik át.

Hogy most mégis hozzászólok, csak egyetlen egy ok vezet.

Nem akarnám azt, hogy ez a mai, igazán kényes terület újból kísérletek tárgyává váljék akkor, amikor a Kovács József kartársunk részéről javasolt megoldást, sőt az egyéb megoldások néhányát is az első világháború alatt már megpróbáltuk, éspedig eredménytelenül.